

۱۰۱۹۵۹۱

بلاغ احمدی

سرشت، هوش و مشکلات رفتاری کودکان

مؤلف و گردآورنده:

سیده ندا موسویان

انتشارات نسل روشن

سرشناسه: موسویان فر، سیده ندا، ۱۳۶۳-، گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور: سرشت و هوش با مشکلات رفتاری کودکان / مولف و گردآورنده سیده ندا موسویان فر.
مشخصات نشر: تهران: نسل روشن، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری: ۷۲ ص. ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۶۷۶-۹۰-۸: ۲۰۰۰۰۰۹۷۸ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیا
موضوع: اختلالات رفتاری در کودکان
موضوع: Behavior disorders in children

موضوع: سرشت و پرورش
موضوع: Nature and nurture
موضوع: کودکان -- هوش آزمایی
موضوع: Children -- Intelligence testing

رده بندی کنگ: RJ۵۰۶
رده بندی یوبی: ۶۱۸/۳۸
شماره کتابشناسی: ۵۷۷۸۵۷۱

سرشت و هوش با مشکلات رفتاری کودکان

ناشر: انتشارات نسل روشن

نویسنده: سیده ندا موسویان فر

گرافیکست و صفحه‌آرا: طاهره پورماشومی

طراح جلد: علیرضا زمانی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۶۷۶-۹۰-۸

آدرس: تهران - میدان انقلاب، مابین خیابان فخر رازی و خیابان دانشگاه، خیابان شهید نظری. پلاک ۶۱ طبقه چهارم واحد B ۴۴

☎ ۶۶۹۵۳۱۲۶

www.nasleroshan.com

📷 nasle_roshan

🌐 @nasleroshan

تمامی مسئولیت‌ها و حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به نویسنده است.

هیچ شخص حقیقی یا حقوقی حق چاپ و برداشت تمام یا قسمتی از اثر را به صورت چاپ، فتوکپی و... را ندارد و متخلفین به موجب بنده از ماده‌ی ۲ قانون حمایت از ناشرین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

فهرست

مقدمه.....	۹
فصل اول / سرشت.....	۱۳
سرشت.....	۱۵
ساختار سرشت.....	۱۹
ایزایی سرشت.....	۲۰
ثبات سرشت.....	۲۱
تاثیر حیط.....	۲۱
نظریه های مربوط سرشت.....	۲۲
نظریه آرنولد باس و رورت پلان.....	۲۲
تفاوت سرشت و شخصیت.....	۲۳
ویژگی های سرشتی افراد وابسته به تیپ.....	۲۳
فصل دوم / هوش IQ.....	۲۵
هوش IQ.....	۲۷
نظریه های تازه در باب هوش.....	۲۸
نظریه ی هوش های چندگانه گاردنر.....	۲۹
۱- هوش تصویری - فضایی.....	۳۰
ویژگی های هوش تصویری - فضایی.....	۳۰
۲- هوش کلامی - زبانی.....	۳۰
ویژگی های هوش کلامی - زبانی.....	۳۰
۳- هوش منطقی - ریاضی.....	۳۱
ویژگی های هوش منطقی - ریاضی.....	۳۱
۴- هوش اندامی - جنبشی.....	۳۱
ویژگی های هوش اندامی - جنبشی.....	۳۱
۵- هوش موسیقایی.....	۳۲
ویژگی های هوش موسیقایی.....	۳۲

۳۲..... ۶- هوش میان فردی

۳۳..... ویژگی‌های هوش میان فردی

۳۳..... ۷- هوش درون فردی

۳۳..... ویژگی‌های هوش درون فردی

۳۳..... ۸- هوش طبیعت‌گرا

۳۴..... ویژگی‌های هوش طبیعت‌گرا

۳۴..... نظریه هوش آندرسون

۳۵..... نظریه‌ی کتل

۳۵..... لوئیس تورستون - قابلیت‌های اولیه ذهن

۳۶..... آرمون، ا. هوش

۳۸..... ماتیس‌ها، پیشرونده ریون

۴۳..... فصل سوم مشکلات رفتاری کودکان

۴۵..... مشکلات رفتاری در کودکان

۴۶..... تعریف مشکلات رفتاری کودکان

۵۰..... علل اختلالات رفتاری

۵۳..... اثرات اختلالات رفتاری

۵۴..... انواع اختلال‌های رفتاری

۵۷..... شایع‌ترین اختلالات رفتاری در کودکان

۵۷..... اختلال روانی - اجتماعی

۵۹..... اختلالات در عادات

۶۰..... اختلالات اضطرابی

۶۰..... آسیب‌شناسی کودکان دارای اختلالات رفتاری

۶۳..... فصل چهارم / پیشینه مطالعات در این زمینه

۶۵..... پیشینه مطالعات در ایران

۶۶..... در پژوهش دیگری به Top of Form

۶۹..... پیشینه تحقیق در خارج از کشور

مقدمه

هر مادر یا پدر و یا هر پرستار بخش نوزادان می‌داند که در میان کودکان تفاوت‌های آنکس وجود دارد که از همان نخستین روزهای زندگی دیده می‌شود. بعضی گریه بسیار می‌کنند، برخی ساکتند، بعضی طبق برنامه قطعی می‌خوابند، بعضی مدام می‌جنبند و بعضی دیگر در جای خود مدت‌ها آرام می‌مانند. البته می‌توان کاری کرد که کودکان تحریک پذیرتر و فعال‌تر شوند ولی باید قبول کنیم که بعضی از کودکان به خلق و خور و واکنش‌های خاصی گرایش دارند، این گرایش‌ها که اساس سرشتی دارند، خاص و خدای نایده می‌شوند.

سرشت یا مزاج، گرایش بنیادی و نسبتاً ذاتی افراد است که زیربنا و تنظیم‌کننده رفتار فرد به شمار می‌رود. ارزیابی مزاج کودکان از موضوعات مهم روان‌شناسی است که بسیاری از روان‌شناسان و پژوهشگران در تحقیق در مورد آن پرداخته‌اند (خوشابی، ۱۳۸۵). هر مادر یا پدر و یا هر پرستار بخش نوزادان می‌داند که در میان کودکان تفاوت‌های آشکاری وجود دارد که از همان نخستین روزهای زندگی دیده می‌شود. بعضی گریه بسیار می‌کنند، برخی ساکتند، بعضی طبق برنامه قطعی می‌خوابند، بعضی مدام می‌جنبند و بعضی دیگر در جای خود مدت‌ها آرام می‌مانند. البته می‌توان کاری کرد که کودکان تحریک پذیرتر و فعال‌تر شوند ولی باید قبول کنیم که بعضی از کودکان با خلق و خوی‌های متفاوت در برابر محرک‌های مختلف واکنش‌های خاصی نشان می‌دهند، این گرایش‌ها که اساس سرشتی دارند خلق و خوی یا مزاج نامیده می‌شوند (سید محمدی، ۱۳۶۸).

توماس و همکاران در يك تحقيق پايه‌ای بر خصوصيات مزاجی كودك و سلامت روان و مشکلات رفتاری بعدی در آنان كه با استفاده از مصاحبه‌های ساختار یافته با والدین در مورد شیرخواران دو تا سه ماهه و تحت نظر قرار دادن شیرخواران و كودكان نوپا، ۹ الگوی رفتاری را مطرح کردند:

(۱) سطح فعالیت (۲) موزونی (۳) نزديك شدن / كناره گیری (۴) گستره توجه و بافشاری (۵) شدت واكنش (۶) آستانه پاسخدهی (۷) کیفیت خلق (۸) حواسپرتی (۹) انبساط پذیری. تحقیقات آنان نشان داد كه تفاوت‌های فردی مزاجی افراد از دوره شیرخوارگی قابل مشاهده است و تظاهرات اولیه شخصیتی نوزادان می‌تواند يك كودك سخت یا زودكی كه به راحتی تربیت می‌شود متمایز كند. آنها دریافتند كه وضعیت كناره‌یك كودك سخت از يكسو تحت تاثیر سرشت و طبیعت كودك و از سوی دیگر تحت تاثیر برخورد خانواده با كودك است. مطالعه آنها به این نتیجه رسید كه مشکلات تربیتی كودكان فقط مربوط به والدین نیست، بلكه یکی از عوامل ایجاد این مشكلات، طبیعت خود كودك است. در واقع برخی جنبه‌های تفاوت رفتاری بین كودكان به علت است و طبیعت خود آنها است، همانطور كه نحوه تربیت نیز در ایجاد این تفاوت‌ها نقش دارد. (خوشابی، ۱۳۸۵).

وقتی کسی را شاد و خوش و دیگر را فالتو و رانرژ و دیگری آرام، محتاط یا مستعد طغیان‌های خشم وصف می‌کنیم به سرشت او اشاره داریم، تفاوت‌های فردی پایدار در کیفیت و شدت واكنش هیجانی، سطح فعالیت، توجه، خودگردانی هیجانی تأثیر دارد (روت بارت و بیس، ۱۹۹۸).

پژوهشگران به طور روز افزونی به تفاوت‌های سرشتی در نوپان اشاره کرده‌اند و علاقمند شده‌اند، زیرا تصور می‌شود صفات روانی كه سرشت را بوجود می‌آورند، شالوده شخصیت بزرگسالان را می‌سازد (سید محمدی، ۱۳۸۶).

با توجه به نیازهای موجود در زمینه با شناخت سرشت كودكان كه خود شامل هفت مولفه شامل سطح فعالیت، وابستگی، نزديك شدن یا كناره‌گیری از

محركه‌های جدید، شدت بیان خلق، ثبات فراخنای توجه، بازدارندگی، و پرخاشگری می‌باشد که این هفت مرحله ویژگی‌های مزاجی افراد را تشکیل می‌دهند و می‌توان از طریق این ویژگی‌ها تفاوت‌های رفتاری، هیجانی و اجتماعی کودکان را تبیین کرد و همچنین مشکلات رفتاری و روانی کودکان که شامل دو عامل: پرخاشگری - حواس‌پرتی - بیش‌جنبی و اضطراب - ترس می‌باشد را می‌توان مورد بررسی قرار داد. لازم است که طبق تحقیقات انجام شده پیشین بعضی از ویژگی‌های مزاجی به هم‌هایی می‌تواند پیش‌بینی کننده مشکلات روانی و رفتاری کودکان باشد مثلاً ویژگی‌های مزاجی خجالتی بودن در کودکان ممکن است پیش‌بینی کننده اختلال اضطراب در آینده این افراد باشد. مطالعه کتاب حاضر می‌تواند به ما کمک کند که مثلاً یکی از کودکان را که در زمانهای منظم و ثابت گرسنه یا خواب‌آلوده می‌شوند در حال حاضر که ما این حالت بچه‌ای دیگر قابل پیش‌بینی نباشد در هماهنگ کردن سبک تربیتی و شخصیت کودک و همچنین خطر مشکلات رفتاری آنها مانند افسردگی و اضطراب را در کودکان کاهش دهد و این می‌تواند بر امر آموزش و پرورش کودکان و سبک‌های فرزندپروری نیز موثر واقع شود. همچنین کودکانی که از نظرهوش، رفتارهای نامناسب کودکان باعث بروز مشکلات فراوانی در مدرسه می‌شود و علاوه بر این به تحصیل کودک خدشه وارد می‌کند، باعث پایین آمدن عزت نفس و شکست در سال‌های بعدی زندگی فرد خواهد شد. شناسایی کودکان دارای مشکلات رفتاری در سنین پایین منجر به مداخلات اثربخش در زمینه‌ی درمان و بهبود رفتار و جلوگیری از تداوم رفتارهای نامناسب تا سنین بزرگسالی خواهد شد. رفتارهای بیرون‌زا مانند پرخاشگری، بی‌ادبانه‌ی مداخلات تخصصی مؤثر فرد را در سنین بزرگسالی در معرض رفتارهای ضداختصاصی و بزه‌کارانه قرار می‌دهد؛ و مشکلات درون‌زا مانند افسردگی باعث کنده‌ی و حتی توقف رشد روانی کودک خواهد شد. مداخله آموزشی و درمانی مؤثر، مستلزم ارزیابی و سنجش رفتار کودک و شناخت ضعف‌ها و توانایی‌ها و نیازهای اوست و در واقع یکی از اهداف اولیه سنجش، تسهیل تصمیم‌گیری در مورد مشکلات و تشخیص آنها به منظور بهبود روند درمان می‌باشد (ریتمن، هامل، فرانز و گراس، ۱۹۹۸).